

26 mei 2011

PERSBERICHT: Jongeren als daders en slachtoffers van geweld in Vlaanderen

Het Vlaams Vredesinstituut stelde vandaag (26/5) het boek 'Jongeren en geweld: dader- en slachtofferschap gemeten en beleefd' voor in het Vlaams Parlement. In het boek worden voor het eerst in Vlaanderen zowel beschikbare officiële als zelfrapportagecijfers over jongeren als daders én als slachtoffers van geweld samengebracht. Daarnaast worden ook jongeren zelf aan het woord gelaten. Uit het onderzoek blijkt dat jongeren een genuanceerd beeld hebben van geweld, dat ongeveer 5% van de jongeren geweld pleegt, dat een ongeveer even grote groep slachtoffer is van geweld, dat het profiel van daders en slachtoffers gelijk loopt (jongens tussen 18 en 21 jaar), en dat jongerengeweld meestal beperkt blijft tot leeftijdsgebonden 'experimenteel' gedrag. Een stijging van het jongerengeweld kan op basis van de beschikbare cijfers niet worden aangetoond.

Onderzoekers van het Leuvens Instituut voor Criminologie (LINC-K.U.Leuven) en het Expertisecentrum Maatschappelijke Veiligheid (Katho) voerden in opdracht van het Vlaams Vredesinstituut een onderzoek uit naar de rol van geweld in de leefwereld van jongeren. Daarbij werd aandacht besteed aan jongeren als daders, slachtoffers en getuigen van geweld. In het onderzoek werden beschikbare studies en cijfers over jongeren en geweld in Vlaanderen samengebracht en kritisch bekeken. Daarnaast werden nieuwe analyses uitgevoerd op de data van de JOP-monitor en de Veiligheidsmonitor. Tot slot kregen jongeren zelf uitgebreid het woord in een kwalitatief onderzoek over hun attitudes en percepties t.a.v. geweld.

Geweld maakt deel uit van de leefwereld van jongeren

Uit het onderzoek blijkt dat jongeren een genuanceerde mening hebben over geweld. Enerzijds relativiseren zij sommige vormen van geweld, bijvoorbeeld vandalisme, omdat dit volgens hen geen personen raakt. Anderzijds benadrukken ze de ernst en impact van langdurig en intensief geweld, zowel fysiek als psychologisch. Geweld waarbij macht wordt misbruikt, zoals kindermishandeling, is voor hen compleet onaanvaardbaar. Hoewel de beschikbare cijfers tonen dat een relatief klein percentage van de jongeren direct in aanraking komt met geweld, kunnen jongeren moeiteloos een relatief recente ervaring met geweld, hetzij als dader, slachtoffer, of omstander, beschrijven.

Geen bewijs dat jongerengeweld gestegen is

In het boek worden de beschikbare cijfers van justitie en politie, én van zelfrapportagestudies samengebracht en geanalyseerd. Beide soorten cijfers hebben hun beperkingen, maar schetsen samen het best mogelijke beeld. Niettemin ontbreken in ons land over een langere tijdsperiode betrouwbare officiële statistieken en zelfrapportagestudies om een vermeende stijging van het jongerengeweld wetenschappelijk te ondersteunen of weerleggen.

Voor zowel daders als slachtoffers schommelt het percentage rond 5%

In het onderzoek werden nieuwe analyses uitgevoerd op de cijfers van de JOP-monitor 2, een enquête bij een representatief staal van 3710 Vlaamse jongeren. Deze analyses geven de meest recente indicatie van de omvang van jongerengeweld in Vlaanderen.

Ongeveer 4% van de Vlaamse jongeren sloeg in 2007 minstens één keer iemand in elkaar. Bij meer dan de helft van die jongeren bleef dat beperkt tot één keer. Vooral jongens van 16-21 jaar plegen dit geweld.

Meer dan 97% van de jongeren zegt in 2007 nooit een wapen te hebben gedragen. Van de kleine 3% die dat wel deed, zei meer dan de helft dat ze meerdere keren een wapen bij hadden.

Ongeveer 5% werd in 2007 slachtoffer van fysiek geweld. Voor het overgrote deel van die slachtoffers blijft het bij één keer. Vooral jongens, van 18-21 jaar, zijn slachtoffer van geweld. Hoewel jongeren vaak als daders van geweld in beeld komen, blijken ze meer kans te hebben dan andere bevolkingsgroepen om slachtoffer te worden van geweld. Uit analyses van de Veiligheidsmonitor, blijkt er op langere termijn niet meteen een stijging te zijn van het slachtofferschap.

Daders en slachtoffers hebben hetzelfde profiel

Jongeren, en met name jongens tussen 16-21 jaar, die frequent uitgaan en samenkomen met vrienden, hebben een grotere kans om geweld te plegen. Wat het gezin betreft, hangt enkel een slechtere relatie met de moeder samen met een hogere kans op gewelddadig gedrag.

Dezelfde categorie van geslacht en leeftijd (jongens, 16-21 jaar) is ook vaker slachtoffer van geweld. Daders en slachtoffers hebben een gemeenschappelijk leef- en uitgaanspatroon dat hen vaker samen in risicovolle situaties brengt. Naast dit indirect verband is er ook een direct verband: daders worden soms ook slachtoffers en omgekeerd.

Het overgrote deel van de jongeren die geweldfeiten plegen, doet dit eenmalig. Het gaat om 'typisch' jongerengedrag en experimenteergedrag, verbonden aan de puberteitsleeftijd. De groep jongeren die blijft steken in gewelddadig gedrag en een delinquente levensloop ontwikkelt, is klein.

Meer informatie en contact

'Jongeren en geweld: dader- en slachtofferschap gemeten en beleefd'
Auteurs: Evi Verdonck, Diederik Cops, Stefaan Pleysier en Johan Put
246p. - Uitgeverij Acco

Voor meer informatie over de onderzoeksresultaten of een persexemplaar van het boek:

Wies De Graeve - Vlaams Vredesinstituut

Tel. 02/552 4595

wies.degraeve@vlaamsparlement.be

<http://www.vlaamsvredesinstituut.eu/>

www.facebook.com/vlaamsvredesinstituut

Het Vlaams Vredesinstituut is een onafhankelijk instituut voor vredesonderzoek bij het Vlaams Parlement.